

Ashen be kelara Efuli

INTRODUCTION

Kawol ere la kepopor na ne be longe n sibe ashi "Kabore doso, Yesu ba adua ne kashe" to, kawol junkpar so ne ke be kute Ebo-re be Ashen Lela ne nshe ashi Ngbanye to.

Kawol popor ere ben che to ne Yesu be bebesopo e pin kashinten be ekpa ashi Yesu be borebu to. Ebo-re be nshe ashunu ne a junkpar ere, enokpa C. I. Natoma, Trinity College, Kumasi, e chala amu. Ako ne atiso ere male benokpa N. K. T. Twum, Kasawgaw, J. B. Fodwo, Brumasi, ne esapoche Guggenbuehl, Zuerich (Switzerland) e chala amu ashi "Atwifo Kristofo Asore ne Dwom" to.

Me choro Prof. Dr. E. L. Rapp, ashi Mainz University (Germany), ne benokpa C. I. Natoma ne J. W. Y. Amankwaa, Education Secretary, Gonja East, Kpembe, nkpal kacheto ne bu sa ma ne n kiligi Ebo-re be ashen popor n nan longe kawol darana n sibe so.

Kawol ere bu sibe kumu na m be ekpa popor ere so:

Kedara:

Kepupor:

ε

e

o

o

ɲ

ng

ʃ

sh

dz

ch

j

Peshe (Note): Kede “.....ɲ.....” be ki “ng” ne ka be “a”, “e” “i”, “o”, “u” so, fane kede “longe” (Engl “ rabbit”). Ama “.....ɲ.....” be ki “n” kpale kama ne ke ka; fane kede: “lon” (Engl. : “so”)

Ebore shine mankura e ba wo kawol ere to lon, n longe mo be kebeso be ekpa m ba Ngbanye be efuli so.

Salaga, December 1960

O. Rytz

Kuso junkpar so

PART ONE

Ebore be ~~A~~shen Lela

THE WORD OF GOD

1. ANYE BE YARDA.

1. Enyenpe anye be Ebore la Enyenpe konle na.
2. Nkpal Ebore ka sha durinya so,
na e sa mo pibinyen konle,
fane ekama ne e yarda mo, man foe,
ama e be nya nkpa mbanayo.
3. Sha fo barakasa fane fo gbagba.
1 = Deuteronomium 6, 4.
2 = Yohane be ashnlala 3,16
3 = Leviticus 19,18 — Marko ashnlala 12,31.

2. YESU BE BEBESOPO BE YARDA.

1. M sa Ebore etuto, nyenpetala yarda,
mo e por esoso ni kasawule.
2. M sa Yesu Kristo mo pibinyen konle, anye Nyenpe
yarda.
Mo nio Maria sunguru ne Kiyoyu Lala wo ta
kidempo n korowe mo,
n ji awurfo ashi Pontio Pilato be jemene to.
Ne bu gbir mo kedibi larga so, ne e wu,
ne bu puli mo
E gbelge n yo bubunepe;

kache sasopo e koso búbune to;

e di n yo esoso, a tase mo tuto,

Ebore nyenpetala be eno jisa so.

Ndon ne e ben shi n ba ji be **ekenigo** ni

bewuso be demu.

3. M sa Kiyoyu Lala yarda,
ni Kristo be benapo lala
ne bu la kukonle ashi mpele kama
ne basa checheso na bu ko konokonle kumu to,
ni keta alubi n pan,
ni eyur be kenan beta n ba,
ni nkpa mbanayo.

Amen.

3. EBORE BE EKISHI KUDU.

1. Me la Enyenpe fo be Ebore ne e lara fo ashi
Egipte, ashi kinyeya to. Fo mana ko ebore
kama n ti ma so.
2. Sa man kan wora kaporso kama, nko kaduli kama,
ashi esoso, nko kaduli kama, ashi esoso nko
kasawule so, nko nchu to kase to. Sa man kan
shun nko n be aporso ere so.

Nkpal ma ne so ma Enyenpe fo Ebore la Ebore kor-
kopo, na a keni betuto be alubi bibi so ne be ti
so kakorowe sasopo ni kenasopo ashi basa ne
bu kishi ma to; a shu kuwor a sa basa ngbon
to ne ba sha ma a be m be ekishiana so.

3. Sa ma ti Enyenpe fo Ebore be ketere jagajaga,
nkpal ma ne so Enyerpe man ta n pan esa ne e
jaje m be ketere.

4. Ba nyingi ewushi be kache n be so cheche. Nche
ashe ne fen shun n wora fo be kushun kike.

Ama kache shunusopo la, Enyenpe fo Ebore be
ewushi na. Kache na, sa man shun kushun ka-
ma, fo nko fo pibinyen, nko fo pibiche, nko fo
kinye, nko fo kinyechesa, nko fo ana, nko fo efo
ashi fo lan to.

Nkpal ma ne so nche ashe ne Enyenpe ta n por esoso
ni kasawule, tekun ni kuso kama ni ku wo amo to
n wushi kache shunusopo. Lon so ne Enyenpe
wora kache shunusopo na nefa n mankura kumu.

5. Mankura fo tuto ni fo nio, ne fo be nche e wora
nten kasawule ne Enyenpe fo be Ebore sa fo na so.

6. Sa man kan mo.

7. Sa ma ji kubojuwa.

8. Sa ma yuri.
9. Sa man kan ki sheda fepo n sa fo barakasa.
10. Sa ma besa eyur nkpai fo barakasa be kowu so.
 Sa ma besa eyur nkpai fo barakasa be eche so,
 nko mo be kinye so, nko mo be kinyechesa so,
 nko mo be gbolu so, nko mo be kurma so, nko
 kuso kama ne ku la fo barakasa peye so.

4. KABOREBER

Yesu kange:

Elen kike wo ma kuta ashi esoso ni kasawuile.

Amu so menye^{yo}n ya ngini nnan kike
 n ber bumu kaboreber

ashi Etuto ni Ebinyen ni Kiyoyu Lala be ketere to,
 na a ngini bumu ne bu wu aso ne m kange menye

Ama m wo menye kuta hale durinya be lalalue.

5. ENYENPE BE AJIBI.

Anye Nyenpe Yesu Kristo kanye kole na
 ne bu debor mo,
 ne e ta bodobodo n di epan
 na e bu kumu to n kange:

Menye ta n ji: M be eyur nde ne bu bu n sa menye.

Menye wora lon a nyingi ma.

Lon kole na ajibi be kaman,

e ta kawie na n malga :

Kawie ere e la konokonle popor ni be nkalan to.

Menye eba wora lon

san kama ne menye nu,

na ta a nyingi ma.

6. ENYENPE BE KABOREKULE

Anye tuto ne e wo esoso.

Fo be ketere e ba ko mankura.

Fo be kuwura e ba.

Kana ne fe sha ben wora kasawule so,

fane kana ne ku du esoso.

Sa anye kabere anye be ajibi.

Ta anye be adoso n pan anye

fane kana ne anye ale ta buko be adoso n pam bumu

Sa man wora anye n keni,

ama lara anye ashi kulubi to.

Nkpal ma ne so fo e wo kuwura,

Kilenpo ni ketere wura hale mbanayo.

Amen

Kuso nyosopo

PART TWO

Ebore be nshe

HYMNS

1. Ku wora ma ebel ne Yesu sha ma,
Yesu sha ma,
Yesu sha ma,
Ku wora ma ebel ne Yesu sha ma,
Elonge ma!

2. Yesu anye so,
Ne wu elara anye,
Ashento adaga na an kike,
Ba sha mo.

3. Yesu bem ba,
Sange tia fo,
Ne an' ya wu Ewura.

Yesu bem ba,
Ne an kike,
Am be mo so,
Na an' ya wu Ewura.

4. Ebore Ewura gbon,
An wo fo beno to,
Chipur so ne kase so,
Keni anye so nene.

5. Yesu ka wu n sa ma le,
Ebere be buku kan ma lon.
Mbi kike na e wu n sa,
Shile, shile m ba na yo.
Mm, Yesu sha ma,
Mm, Yesu sha ma,
Mm, Yesu sha ma,
Ebere be buku kan ma lon.

6. Mam fo kumu so,
Ngbe keni fo,
Kagbene ben fuli,
Ba na a ji kache kama,
A be mo fo konc,
Mene ne fo tase a wora,
N sa ma be Yesu so.
An Enyempe Yesu be tre fo,
Ko so, n shile m ba,
An Enyempe Yesu be tre fo.
Ko so shile,
M be Yesu so,
Ko so n shile m ba.

7. Oo oo oo oo oo,
Ebore keni an so,
Anye kule fo nkpa tenten.
Sa anye elen,
So anye elen,
Anye kule fo nkpa tenten.

8. Nkatingi mebon kashe pa.

(Mbonto be kashe 365 ne be kiligi n
yo Ngbanye to)

Nkatingi mebon kashe pa,
Asa Ebore m emolgapo,
Mo e la m eporpo,
M emolgapo ni me kenipo.

Kanye so n ka dese,
Fo ena keni m edi na,
Fo ta fo kuwor na,
N babu fo kebi so.

Edon kike manjaje,
Na kulibi koma ba,
Nani're kareche ma,
Na ma kumu ma basa ma.

Fe sha fo ne m ba cl.or fo,
Kumuso^{na} me ba na,
Fo ne kana ne fesha,
N ta m kumu nsa fo.

Ebore be kashe N'ghanve to (continued)

9. Yesu be sha na.

(Mbonto be kashe: "Yesu pe se
yeharan ara yiye")

Yesu be sha na an'fulto nene,
Fane fitila ko ka fuli kanye so,
Dur'nya biri na, amuso an' fulto,
Kaple kama an' ko fitila ju abiri.

Yesu be sha nan dan fuli n sa mo,
Na an' ba fitila be dun mo enyi,
E wo awolto a keni kaseto,
Kaple kama an' ko fitila ju abiri.

Yesu sha an' fuli n kuliti,
Abiri ga wo dur'nya kike to,
Kilibi na toro so an'fuli to,
Kaple kama an' ko fitila ju abiri.

10. O Yesu Krtiso ken' anye.

(Mbonto be kashe: "O Yesu Kristo
behwe yen")

O Yesu Kristo ken' anye,

Ta Kiyoyu lela n sa 'nye,

N sa kasha na junkpar 'nye,

N sa anye nkpa be 'kpa

Anye be nno bon fo kashe,

Anye be ^{ngbene}~~bone~~ wora adua,

Sa anye yarda m ber anye,

Na anye pin fo kanyeshen,

Wora lon yafo sange ko,

Anye ne Ebore ba basa,

Ben fo esoso n keni fo,

Anye bon kashe n sa fo.

11. Esoso ne durinya.

(Mbonto be kashe: "Osoro ne wiase")

Esoso ne durinya,

Afu ni tekuru male,

Mankura bu b' elongapo,

M b' akalbi mankura po!

12. Choro Ebore san kama.

(Mbonto be kashe: "Monna Nyame ase daa")

Choro Ebore san kama,
Ashi eful kama so,
Eshuni mo pibi kole,
E lara 'nyi awurfo to.

Dara b' ashen fin so,
Kishen ne bumu kike sha,
Dur'nya to b' ashen sa so,
Kumu gba na nya ere.

David pibi gbon na ba,
Mo be kuwura becher ga,
Akalbi b' ashen sa so,
Yesu na Anyi be so.

13. Kare e nan che anyi na. (Mbonto

be kashe: "Ade akye yen bio ni")

Kare e nan che anye na,
An' koso ni kagbon fuli,

Anye di Ebore pan ga,
Mo e na keni anye so.

Ebore lela ta shen pa,
Kun anye keni anye so,
An' san n luri awurfo to,
Lara anye ashen lubi to.

Fo kashinten na 'nyi m be so,
Anye mam be aso ko so,
Amo fo Ebor' b' asha shen,
F' asha shen wale a par 'nye.

Shin' anye b' ashun enyale,
Nefa anye be aworbi,
Shini amu kike 'par fo,
Ne a balq fo mankura.

